
ROCK-LYRIIKASTA

- SALMINEN
- SIUKONEN
- PEITSAMO
- PERKOILA
- TERVO

Anteeksi en sulle koskaan antaa voi,
sävel syksyinen tää nyt vain mielessäni soi.
Usko uuteen aamuun, kyynelvirtaan vaipui,
nuoruuden haave, elon taakan alla taipui.
Anteeksi en sulle koskaan antaa voi.
Anteeksi en sulle koskaan antaa voine,
nuoruuteni kaihoten vain pohjaan joi ne.
Kyynelhelmet joita syksy mukanansa kantoi,
ja joille petoksesi maun karvaan antoi.
Anteeksi en sulle koskaan antaa voi.
Anteeksi en sulle koskaan antaa voisi,
petoksen kai siemen pitkään mielessäsi loisi.
Säveltä kevään sä vaikka lauloit mulle,
syksyn kyynelvuon on vauhko haaveilulle.
Anteeksi en sulle koskaan antaa voi.
Anteeksi jos sulle joskus antaa voinen,
voin olla varma, sulla on jo joku toinen.
Toit mulle syksyn, itse luotat aamuun uuteen,
nuoren elämäsi pohjaat petturuuteen.
Anteeksi en sulle koskaan antaa voi.
Anteeksi en sulle koskaan enää antaa voi.

ROCK-LYRIIKASTA

- SALMINEN
- SIUKONEN
- PEITSAMO
- PERKOILA
- TERVO

Hyvä lukija

Aloittelevien rock-yhtyeiden suurimmiksi puutteiksi on havaittu eri yhteyksissä tekstien heikkoudet. Tämä pantiin merkille mm. Pohjanmaan alueradion ja Rockradion vuonna 1981 Vaasan läänin rock-yhtyeille järjestämässä "Rocktulva" -kilpailussa. Kilpailun avulla etsittiin uusia rocksävellyksiä, -sanoituksia ja -esityksiä.

Kilpailun tuomaristo toivoi esittämänsä kritiikin yhteydessä, että Vaasan läänin amatööriyhtyeille järjestettäisiin koulutustapahtuma, jossa olisi mahdollisuus perehtyä rock-lyriikkaan.

Vaasan läänin Kehittyvän musiikin yhdistys ry. oli jo aiemmin kaavailtu teksteihin porautuvan koulutustapahtuman järjestämistä ja kun "Rocktulva" -kilpailun tuomaristo esitti toivomuksen seminaarin aikaansaamisesta, päätti yhdistys yhdessä Lakeuden Kutsu ry:n kanssa järjestää seminaarin keväällä 1982.

Sanoitusseminaari pidettiin Elävän Musiikin Liiton liittokokouksen yhteydessä 17.-18.4.1982 Seinäjoella. Seminaarin alustajiksi saatiin asiantuntijoita, jotka olivat perehtyneet aiheeseen eri näkökulmista.

Kirjailija Hellevi Salminen eritteli "Rocktulva" -kilpailun tekstiantia sekä puuttui rock-tekstien yleisimpiin virheisiin. Rockin monitoimimies Jyrki Siukonen otti rock-lyriikkaan viileän älyllisen näkökulman. Kari Peitsamo esitteli henkilökohtaista suhdettaan tekstintekemiseen.

Ammattitrubaduuri Mikko Perkoila tekee pienimuotoisia, chaplinmaisia lauluja ja myös hänellä on oma, muista poikkeava lähestymistapansa. Jukka Tervo on toiminut mm. musiikkiterapeuttina, joten hän on perehtynyt rock-kulttuuriin myös psykologisista lähtökohdista.

Tämä vihkonen on tehty sanoitusseminaari-äänitteen pohjalta. Lähinnä tästä johtuen tekstissä saattaa esiintyä pieniä puutteita.

Kiitämme Vaasan läänin taidetoimikuntaa taloudellisesta tuesta, joka mahdollisti seminaarin järjestämisen ja tämän vihkosen julkaisemisen .

Seinäjoella 26.11.1982

Vaasan läänin kehittyvän musiikin yhdistys ry.

Lakeuden kutsu ry.

HELLEVI SALMINEN

Miten olen kokenut iskelmätekstit kautta aikojen?

Minun juttuni on hyvin minä-keskeinen, eli puhun siitä, miten itse olen kokenut iskelmätekstit.

Minkä takia teksti on tärkeä rockissa ja popissa, johtuu siitä että tekstillä viestitetään erilaisia asioita. Ensimmäiseksi sellainen rakkaudentunnustus eli kuten ykkössuosikkini Juice Leskinen sanoo: ”rockissa on 50 % musiikin ja 50 % tekstin osuutta.”

Kun rock syntyi jossain muualla kuin Suomessa, niin tekstit olivat muunkielisiä ja pitkään sanottiin, että rockia ei voi esittää suomeksi.

Kun selailin ensimmäistä kirjaani, niin huomasin, että siinä oli lainauksia tuon ajan pop-sävellyksistä, eli kyllä silloinkin poimittiin joitain katkelmia **pop-teksteistä**. Merkitys oli toisin sanoen sillä, mitä sanottiin. Ongelma oli vain siinä, että ilmeisesti kukaan ei osannut englantia sillä tavalla että olisimme pystyneet tajuamaan, mitä nämä tekstintekijät ja esittäjät haluavat sanoa. **Varsinaiseksi ongelmaksi** tämä muodostui silloin, kun ei enää ”rokattu vuorokauden ympäri”, vaan mukaan tulivat Donovanit ja Dylanit, jotka halusivat sanoa jotakin.

Suomenkielinen rock on hieno asia, koska siitä saadaan enemmän, eli voidaan viestiä rockin välityksellä. Eräessä aluelehdessä väitettiin vain rumien sanojen ym. jäävän mieleen rock-sanoituksista. - Minä en usko siihen. Esimerkiksi Hassisen Koneen kuulijat ovat kuunnelleet kappaleen ”Rappiolla” tarkemmin, eli ”Rappiolla on hyvä olla, jos se sitä että rakastaa eikä tahdo tappaa”.

Monet aikuiset kiinnittävät huomionsa vain rumiin sanoihin ja jättävät kuuntelematta sen, mitä todella halutaan sanoa. On edetty siis pisteeseen, jossa suomenkielellä voidaan sanoa asioita rockin välityksellä.

Meillä oli täällä Pohjanmaalla Rock-tulva 81 -kilpailu, johon osallistui noin 30 yhtyettä. Monella oli mukana kaksikin kappaletta. Ideana oli se, että sävellys ja teksti piti olla itsetehdyt ja tekstin täytyi olla suomenkielistä.

Kävimme tekstejä läpi ja totesimme tällaisen sanoitusseminaarin tarpeellisuuden. Heikkoudet olivat nimenomaan tekstipuolella. Teksteissä huomasimme heikkouksia joita olen tähän hieman koonnut.

Huomasin, että monet tekstit vaikuttivat teksteinä todella hyviltä, mutta musiikin kanssa esitettynä teksti menetti osan tehostaan, toisaalta taas oli tekstejä, jotka luettuna eivät toimineet, mutta esitettynä vaikutus oli aivan toinen.

Rock-lyriikkaa ei pitäisi tarkastella vain luettuna, vaan nimenomaan kokonaisuuksina, esityksenä musiikkiin yhdistettynä. Puuttellisuuksista päällimmäisenä oli se, että monissa teksteissä oli valtavasti asiaa, haluttiin sanoa hyvin paljon. Mukana oli ns. uuden aallon vaikutusta. Oltiin sitä mieltä että pitää olla

asiaa mitä sanotaan ja joskus asiaa oli liikaa. Ylidramaattisuuden vaara oli ilmeinen. Kerrottiin vakavista asioista, esim. miten maailmamme on tuhoutumassa, käsiteltiin sotaa, puhuttiin yksilötason ongelmista jne. Käsitteily oli kuviteltua, joka esityksessä alkoi kuulostaa koomiselta, mikä ei varmasti ollut tekijöiden tarkoitus.

Muistan, kun olin oppikoulussa ja äidinkielen opettajani sanoi: ”parempi suora silloin, kuin huonosti kruusattu”. Mielestäni tämä pitää hyvin paikkansa näihin rock-teksteihinkin nähden. Monissa teksteissä oli paljon muistumaa olemassa olevista teksteistä eli tuli pakostakin verranneeksi aloittelevan bändin esitystä jo tehtyyn esitykseen.

On ilmiselvää asia, että ammattitaitoinen bändi tekee jutun paremmin kuin aloitteleva. Tällöin aloittelija kärsii siitä, että on liian paljon mukaellut, on liian paljon muistumaa. Ehkä ovat tarpeellisia, mutta on vältettävä kopiointia, plagiointia, ei saa yrittää tehdä samanlaista kuin on jo tehty. Kaikki taide on aina eteenpäin menevää.

Mikä tällä hetkellä on hyväksyttyä, ei merkitse sitä, että se on ainoa oikea tapa tehdä jotain. On pyrittävä uudistumaan, teki millaista taidetta tahansa. On totta, että melkein kaikki on jo sanottu ja uutta on vaikea keksiä kirjoitettavaksi. Idea on siinä, että siitä mitä on tehty, asioista jotka ovat olemassa, pitäisi yrittää tehdä paremmin tai tehdä toisella tavalla.

Rock-tulva teksteissä huomasi myös tietynlaista kliseellisyyttä ja myös pakon-omaista riimitystä. Yritettiin välttämättä saada loppusoinnut tekstiin. Rock-lyriikassa ei riimitys ja loppusoinnut ole mielestäni niin tärkeä asia, vaan tekstin rytmi.

Puhuttaessa ns. modernista lyriikasta, joka monesti kuvitellaan lyriikaksi, joka on pätkittyä proosaa ja ns. vanhassa perinteisessä lyriikassa on loppusoinnut. Tämä ei pidä paikkaansa. Loppusoinnuttomalla lyriikalla on oma tietty rytmensä. Rytmä on tekstissä tärkeintä, ei se että loppusoinnut sointuvat, kosa usein se aiheuttaa teennäisen vaikutelman.

Sitten ns. uudella tavalla sanomisesta, usein sorrutaan ns. itsestäänselvyksiin ja yhdentekevyyksiin.

Me oletamme hyvin paljon asioita ja nämä ovat niitä itsestäänselvyksiä: - Näin on - näin on aina ollut - näin on aina oleva -, kun tekstiä tehdään, ei uskalleta laittaa mitään poikkeavaa, erilaista. Kuitenkin juuri erilainen saa kuulijan kuulemaan. Ei se, että kerrotaan meille ihmisille että asia on näin, jonka tiedetään olevan näin. Ei ole hyvä käyttää tekstiä tehdessä asioita, jotka on opittu tosiksi. Parempi on kertoa sillä tavalla, kuinka itse haluaisi sen olevan. Asioita, jotka on sanottu tuhanteen kertaan, ei jaksa kukaan kuunnella. Täytyy etsiä uusia näkökohtia, epäsovinnaisuuksia, jotka herättävät.

On pyrittävä sanomaan asiat toisin. Sanokaa asiat toisin.

Teksteissä huomasi myös tiettyä pakko kantaaottamista ja pakko osallistumista. Ikäänkuin olisi puhuttava luonnon ja rauhan puolesta, yritetään nämä tunnukset keinolla millä hyvänsä, usein hyvin heppoisien tekstin keskelle. Kesken kaiken jonkin tangosävelmän keskeltä voi löytyä hyvinkin vakavaa asiaa ja taas loppuun hyvinkin naivia. Tämä ei tee vaikutusta, kuulija tuntee olonsa kiusaantuneeksi.

Jokaisen tekstin ei tarvitse puhutella kuolemanvakavasti. Huumori on erittäin tärkeä elementti. Monesti huumori osuu maaliin paljon paremmin kuin rypyytsainen tosikkomaisuus. Minä puhun kokemuksesta. ”Itsestään paha pappi saarnaa”. Puhun tästä siksi, että minun omia tekstejäni on syytetty kuolemanvakavasta suhtautumisesta ja niistä on kaivattu huumoria.

Tiedän, että monessa nuortenkirjassa on asia saatu vietyä huumorin avulla paremmin perille, kuin mitä minä olen saanut tehtyä puhumalla asiasta hyvin vakavasti.

Huumori, tämä on eräs niitä seikkoja joita Juice Leskisessä arvostan. Hänellä on kyky tehdä mitä erilaisimpia tekstejä ja hän osaa sanoa hauskaasti vakavat asiat. Mutta hän osaa sanoa myös vakavasti vakavat asiat.

On harkittava tekstiä tehdessä, millä tavalla haluaa sanoa, mitä keinoja haluaa käyttää. On olemassa monia keinoja. Ei pidä kangistua tiettyyn kaavaan. Tämä on mielestäni tärkeä asia.

Tällaista, esimerkiksi vakavan asian sekoittamista keppoisen tekstin keskelle ja sillä tavalla pyrkimyksenä saada tekstistä puhutteleva, sitä voi kutsua tyyliajan puutteeksi.

Rock-lyriikassa on syytä käyttää tyyliatajua. On katsottava, mikä sopii mihinkää. Sanat ovat 50 %, ei sitä 50 % pidä tehdä hutaisten, jos toisen puolen on tehnyt tosissaan.

Näissä rock-tulva 81 teksteissä oli todella muutamia, jotka teksteinä vaikuttivat voimakkaasti. Ne toimivat lyriikkana. Ne olin tekstejä lukiessani sijoittanut kärkipäähän, mutta musiikin kanssa ne eivät toimineet.

Toistan vielä, rock-lyriikassa tekstejä ei voi tarkastella erillisenä asiana, vaan nimenomaan oman melodiansa yhteydessä.

Arto Paasilinna on sanonut, että sisältö ja muoto kirjassa ovat yksi ja sama asia. Ne muodostavat kokonaisuuden.

Rock-lyriikassa teksti ja musiikki ovat yksi ja sama asia, ne muodostavat kokonaisuuden.

Oli myös esityksiä, joissa teksti ja musiikki toimivat yhdessä ja ne sijoituivat kärkipäähän.

Lopuksi luen yhden tekstin, joka oli hyvin kaunis ja joka toimi myös musiikin yhteydessä ja jossa myös esittäjä onnistui hyvin. Tämä kertoo rakkaudesta, eli hyvinkin tavanomaisesta aiheesta. Kuitenkin tästä aiheesta saatiin vielä jotain irti.

- Minä yksinkertaisesti olen rakastunut. Minä olen rakastunut, enkä tiedä miksi, mitä varten? Ja mitä on rakkaus. Se kaikuu joka suunnalta vastaan. Innostun mihin vain, epäröin hetken. Kaikuu se hänellekin, jota minä paljon rakastan. Haluaisin tietää, miten se kaikuu hänelle. Rakkausko kaikuu. Yksistään kaiku ei kaiu. Mitä sitten siis miettimään. Tunnetila käsiin hajoaa. Kaiku on hetken hiljaa, sitten se taas huutaa: Minä olen rakastunut!

Mikä tekee rock-sanoituksista puhumisen vaikeaksi

Suhtauduin tänne tuloon aluksi penseästi, koska mielestäni rockiin liittyvistä asioista puhuminen on vaikeaa, usein tylsää ja hedelmätöntäkin. Huomasin kuitenkin, että asiassa on toinenkin puoli: mikä on se seikka, joka tekee rockista, varsinkin sanoituksesta puhumisen vaikeaksi ja usein hedelmättömäksi.

Vaikeaksi asian tekee mielestäni sen moniulotteisuus. Tätä juttua ei voi pitää kädessä kuin palloa ja tutkia sitä, vaikka rock-sanoituksessa onkin kysymys kommunikaatiosta, kuten muussakin taiteessa. Rock on kuitenkin lyhyen historiaansa nähden huomattavan komplisoitu kokonaisuus, jonka sisällyttäminen arvovaltaisiin puheenvuoroihin on kutakuinkin turhauttava yritys. Tottakai voidaan tehdä karkeita tyylijakoja erityyppisten tekstien kesken ja käsitellä niitä hienompien kirjallisuus- ja kielitieteellisten metodien mukaisesti, mutta tällöin irroitetaan teksti helposti kehyksistään. Harva sanoittaja on onnistuneesti tehnyt rock-lyriikkaa, joka toimii kuurojen akateemisten kirjatoukkien pinsettien puristuksessa.

Vaikeinta rock-lyriikasta keskusteltaessa on säilyttää sen tuntuma rockiin, muista "biitti 4/4 ja hikoilu". Vaikeaa on myös löytää johonkin rockin osa-alueeseen lähestymistapa, joka tyydyttää puitavan musiikin esittäjiä, eikä synnyttäisi tunnetta, että keskustelijat ymmärtävät asiasta enemmän kuin musiikin ja tekstien luoja konsanaan. Myös sanoitusten tulkitsijoilla on taipumus löytää toinen toistaan mielenkiintoisempia selityksiä tekstittäjän tarkoitusperille, ja hänen käyttämilleen nerokkaille symboleille. Harmi vaan, että tekstittäjät ovat usein niin tyhmää väkeä huomatakseen niitä itse.

Tietysti rock-lyriikasta voidaan puhua kuin mistä tahansa kirjallisuudesta. Puhuminen voi käydä ihan helpostikin, mutta samalla kun se puhe kääntyy leikinlaskusta vakavaksi, muuttuu se usein myös tylsäksi hapatukseksi ja sanojen venytelyksi, eikä sellaisenaan sovi kuin kaikkein rasittavimpien tekstikyhäelmien kohtaloksi, kuiva jankutus tyyliin: "Mitä tekijä on tarkoittanut tällä ilmaisulla?", ei useinkaan johda mihinkään eikä auta kuulijaa ymmärtämään rockin sanomaa (mahdollista sanomaa) pennin vertaa, mielestäni. Mikäli teksti ei ole ymmärrettävissä ilman tämänkaltaisia tilaisuuksia, on se yksinkertaisesti huonoa kommunikaatiota, huonoa tekstiä.

Hedelmättömäksi rock-lyriikasta puhumisen tekee se, että.....muuten, sinänsä jo sana rock-lyriikka pitää sisällään tietyn ennakkovarauksen, ikäänkuin yhtäläisyyden rockin ja muun taiteen välillä, mikä sinänsä ei ole paha juttu, mutta väärin tulkittuna pyyhkii helposti pois koko sanan: ROCK. Niin: hedelmättömäksi tämän puhumisen tekee se, että suurin osa ns. rock-ihmisistä tekee tekstinsä seuraten enemmän tunnetta kuin rock-lyriikkakeskustelun julkilausumia; seik-

ka johon perustuu paljolti rockin voima, samoin tietysti kaiken rehellisen taiteen. Tottakai on mielenkiintoista kuulla rock-sanoittajan selittävän itse tekstejään, mutta sen tarpeellisuudesta voi olla montaa mieltä. Oma kantani on usein heilahdellut negatiivisuuden puolelle tässä asiassa.

Kuitenkaan ei ole syytä tyrmentä tämänkaltaisia tilaisuuksia: voidaan etsiä edes jotain positiivisia tapoja tarkastella asiaa. Tavallisin lähestymistapa on ollut se, että nähdään rock-sanoitusten heijastelevan maailmaa, jossa me eletään. Mutta ei se ole ainutlaatuinen, pelkästään rockille kuuluva ominaisuus. Kaikki meidän ympärillä heijastelee meidän maailmaa ja tätä aikaa.

Rockin luonne nuorison ajatusten tulkkina, joka sekin on hieman kyseenalainen myytti, saattaa antaa tietysti joihinkin asioihin muita heijastumia paremman näkökulman. Sekin seikka luultavasti vain lämmittää enemmän sosiologien ja psykologien mieltä kuin mitä asianosaisia.

Etten tuntisi olevani turhalla asialla, voin tietysti selittää tällaisten puheiden olevan avuksi jollekin kasvamassa olevalle rock-lyyrikolle, joskaan en usko, että tekstien tekemistä voidaan sinällään opettaa, kuin ei mitään muutakaan kirjoittamista. Lahjakas ihminen osaa tietysti poimia vinkkejä muiden jutuista ja puheista, ja oppii katsomaan omia tekstejään kriittisesti, mutta se ei sinänsä vielä synnytä hyvää rock-tekstiä.

Niinkuin edellisessä puheenvuorossakin tuli useaan kertaan ilmi, että monet rock-klassikot ovat teksteinä sinänsä avuttomia, jos niitä tarkastellaan irrallaan musiikista. Ja taas moni kirjallisesti lahjakas teksti saattaa menettää tehonsa, jos sävellys on huono. Ja kuten jo tuli sanottua, rockissa on kysymys aina kokonaisuudesta. Teksti ja sävellys irrallaan ovat vain puolikkaita taustoja.

En ole kenenkään kuullut puhuvan vain "Mona-Lisan oikeasta tai vasemmasta puoliskosta." Paras tapa lähestyä rockia ja sanoituksia, on edelleen vain kuunnella niitä, ja kuunnella rockia kokonaisuutena. Ja tarvittaessa selittää ja tulkita kokonaisuuden sosiaalisia ja metafysisiä tilauksia.

Käännösteksteistä

Minua pyydettiin puhumaan käännösteksteistä, joten totean lyhyesti seuraavaa. Normaali iskelmäteollisuudesta tuttu tapa tehdä suomenkielisiä sanoja vieraisiin säveliin, on mielestäni aivan normaalien tekstien tekemiseen verrattavaa toimintaa, se tosin tpahtuu kokonaissävelmän ehdolla.

Ulkolaisten kappaleiden sanoittaminen ei mielestäni pidä sisällään mitään ihmeellistä, josta puhua. En siis puhu siitä. Mutta taas kappaleiden suorasta suomentamisesta tulee mieleen, että Hector on tehnyt jotain hyviä juttuja. Toisaalta en malta olla ottamatta varoittavaksi esimerkiksi Pentti Saarikosken tökeröjä käännöksiä John Lennonin teksteistä, jotka on julkaistu runokirjan muodossa. Revittyä irti musiikistaan tekstit kärsii.

Mahdollisesti läsnä oleville analyytikoille haluaisin kertoa seuraavaa: eli käsitys siitä, että rock alkoi viestiä ja kertoa asioista vasta 60-luvulla Dylanin ja Donovanin myötä. En ole tästä alkuunkaan samaa mieltä, joskin tekstit tulivat osallistuvimmiksi. Mutta mielestäni rockin alkuaikojen yksinkertaistetun hedelmällisyysriitin omaiset hengästyneet hokemat ovat yhtälailla viestintää ja kom-

munikaatiota. Ja mielestäni ne sisältää jotain rockin perusluonteelle ominaista, jotakin sen ryhtiin liittyvää asiaa joka tulee säilymään.

Kiteytettynä minun teesini aiheesta on se, että kantani asiaan on kääntynyt. Edellisessä tilaisuudessa, joka ei toiminut tilaisuutena kovin hyvin, siellä yritin lähestyä rockia ja rock-lyriikkaa siten, että sitä voidaan tarkastella kuin runoutta ja voidaan puhua näistä asioista.

Yritin vetää esiin muutamia kotimaisia nimiä, jotka ovat tehneet rock-lyriikkaa, jotka ovat pelkkinä teksteinäkin herättäneet huomiota, ja päässeet julkisuuteen kirjallisissa piireissä, ilman että kyseessä olisi koskaan ollutkaan laulun teksti. Ja näitä henkilöitä ovat esim. Tuomari Nurmio, Kari Peitsamo ja Yari Se-yhtyeestä, joiden tekstit ovat laadultaan erittäin korkeatasoisia ja pesevät hyvin suuren osan lyriikasta, jota nykyään julkaistaan. Se on toisaalta sivuseikka.

Siellä edellisen seminaarin keskustelun tiimellyksessä kantani alkoi vähitellen mureta, varsinkin kun vierelläni istui suomalaisen uuden aallon ja punkin perushahmoihin lukeutuva Kimmo Miettinen, jonka kanta koko kysymykseen oli se, että ensimmäisen 25 minuutin aikana se ei sanonut sanaakaan. -ja se oli paneelikeskustelu. Ja sitten kun häneltä alettiin tivaamaan puheenvuoroa, hän sanoi: Tämä on täyttä paskan jauhamista. Rock on rokkia, ja ne tekstit, olkoonkin kyseessä jokin "Baby baby"-juttu tai jokin pidemmälle menevä rakennelma, se liittyy siihen musiikkiin, eikä sitä voida, eikä ole tarpeellista lähteä sorkkimaan.

Ja kun tämä em. ajatus aikansa sikisi päässäni, rupesin ajattelemaan, että ei siitä, rockista ole syytäkään puhua liikaa. Ei muuta kuin rockia kuuntelemaan.

Keskustelua:

Kari Peitsamo:

Käänsitkö kelkkasi siinä vaiheessa kun Miettinen paljastui suuremmaksi rock'n roll-sankariksi kuin sinä? Ymmärrätkö mitä tarkoitan?

Minä näen sinut jossain määrin älymystökriitikon prototyyppinä, joka turhanpäiten pelästyy siitä, että muut ihmiset ei pääse mukaan "siihen juttuun". Eihän kriitikoiden tarvitse juosta välttämättä kaiken jurteimman perässä, vaikka se välillä vaikuttaisikin makeelta. Rock'n rollin mieltäminen brutaaliksi ei ole itsetarkoitus, vaikka se välillä nykyään tuntuu siltä.

On mielestäni väärin heittäytyä siihen, että se on vain rockia, mitä tästä mitään puhuu. Puhuminen voi olla pelkästään ihan kivaa, vaikkei olekaan aina hedelmällistä.

Siukonen:

Tottakai, huomasin kuitenkin sen, että se puhuminen on vieraantunut rockista aika pitkälle, että se on taas oma juttunsa.

Peitsamo:

Kaikki jututhan on oma juttunsa.

Siukonen:

Mä ajattelin olla täällä tilaisuudessa se Miettisen kaltainen hahmo, eli jos täällä muut puhuu viisaita, niin minä voisin olla se brutaalimpi hahmo.

Peitsamo:

Onko nykyään rockin tekijät ja rock-kriitikot turhautuneet siihen, että pikkusieluinen älymystö retostelee tekstejä ja on löytävinaan sieltä jotain, mitä ei ole. Ja tosi taiteilijoina itseään pitävät pakenee ja kieltää koko jutun.

Siukonen:

Haluaisin palata rockin lähtökohtiin. Vastustan tavallaan sitä, että rockia pyritään monimutkaistamaan, tarkoitan lähinnä tekstejä, kuten esimerkiksi Hassisen Koneen, Pelle Miljoonan ym. Pojat tekevät juttuja ehkä tosissaan, mutta se juttu alkaa mennä umpisolmuun. Tekstit eivät välttämättä toimi.

Näkemykseni mukaan koko suomalainen rock-musiikki on kriisissä, hyvin monella tavalla.

Ensinnäkin taloudellisesti: nykyään ei ihmiset enää käy katsomassa bändejä, korkeintaan jotain Paul Oxley'tä, jonka merkitys suomalaiselle rock-lyriikalle on aika olematon. Homma on nykyään muutaman suuren bändin hallinnassa ja kohta ei niitäkään kukaan käy katsomassa. Pikku bändeiltä on leipä kadonnut kokonaan.

Toisekseen Uusi aalto ja Punk oli mielestäni kuin taikinaa, johon joku heitti liikaa hiivaa, se on paisunut ja paisunut ja todennäköisesti räjähtää, kun joku paukauttaa oven liian lujaa kiinni.

Koen, että suomalaisen rockin uusi uljas nousukausi on ohitettu ja ollaan tavallaan vedenjakajalla.

Nykyään on joka bändillä sormi suussa ja ne miettivät, mitä nyt tehdään?

Keskusteltaessa rock-musiikista, on eräs mielenkiintoinen kysymyksen asettelu: Kuinka paljon se synnyttää nuorison ajatuksia ja kuinka paljon se heijastaa niitä?

Prosessia tapahtuu tietysti molemminpuolin, mutta erittäin mielenkiintoinen kysymys.

KARI PEITSAMO

Minä, lauluntekijä

Minä en paljon tulkitse, mutta ajattelin hieman kertoa siitä, miten minä näitä lauluja teen, jos se jotakuta kiinnostaa.

Omasta mielestäni olen jäävi tulkitsemaan omia tekstejäni.

On alan erikoisihmisiä, jotka voivat tulkita niitä, se ei ole minun tehtäväni.

Minun lauluntekstin urani alkoi kuten monen muunkin eli itsekseen kirjoittelin runoja ym. Aluksi koko juttu oli musiikista erillään, kunnes kasvoin tähän pop-kulttuuriin, lähinnä kuuntelemalla ulkomaisia bändejä. Oli musiikki ja oli joitakin omia sepustuksia, mutta sitten alkoi musiikki viemään päähuomion ja aloin säveltää itse biisejä. Siinä vaiheessa täytyi tehdä sanat eli tämä tekstitys lähti sitä kautta.

Yksityisen ihmisen kehitystä lauluntekijänä voi tavallaan verrata rock'n historiaan, eikö rock lähtenyt pelkistetystä rytmistä, johon teksti kuuluu välittömänä purkauksena, lisänä, eikä se ole lyriikkana mitään merkittävää.

Jossain vaiheessa nämä em. elementit kuitenkin siis yhdistyvät ja syntyy lauluja.

Ilmeisesti minun luonteestani johtuen, joka on tavallaan hyvin analyyttinen, pyrin porautumaan ilmiöiden todelliseen olemukseen. Minä pyrin syventämään ilmaisua, tietoisesti. Siinä vaiheessa teksti alkoi nousemaan musiikin yläpuolelle. Tämän kehityksen eräänä huipentumana on vihkonen, jossa on tekstejäni ilman musiikkia. Niistä teksteistä voi sanoa että ne eivät ole rockia ollenkaan mutta ne ovat lähteneet rockin perinteestä.

Siinä vaiheessa kehitystäni teksti tavallaan irtaantui musiikista. Samalla huomasi musiikin ja tekstin yhteyden, koska luovuuteni tavallaan tukahtui, johtuen siitä ettei teksteillä ollut mitään elävää yhteyttä mihinkään. Tekstit olivat irronneet musiikista.

Palasin takaisin ja rupesin uudestaan tekemään lauluja, mikä osoittautuikin ongelmallisemmaksi nyt, koska se ei ollut enää spontaania. Minä olin tullut tietoiseksi musiikin ja tekstin välttämättömästä yhteydestä. Se oli särkynyt. En voinut sille mitään, kehitykseni taiteilijana oli johtanut siihen. Tässä vaiheessa huomasin, että olen sanottavani sanonut, olen kulkenut sen tien loppuun. Siirryin tekemään käännostekstejä, CCR nimisen bändin materiaalista, joka edustaa mielestäni selkeintä ja puhtainta rock'n rollia, ihanteellista rock'n rollia (minulle).

Se on minun tilanteeni tekstin kirjoittajana tällä hetkellä, lyhyesti sanottuna.

Pyrin välttämään analyysyä, mutta voisin yrittää luonnehtia itseäni tyylillisesti jotenkin rock-lyriikkona, koska ehkä minun kehityksessä on joitakin yhteisiä piirteitä monien muittenkin minun ikäisten tai minua nuorempien jätkien teke-

misessä, koska tämä on ehkä, jossain mielessä, Suomessa uutta koko touhu.

Se, että tämä on uutta ja hapuilevaa, minunkin osaltani osoittaa se, että kun minä näitä kappaleita tein, olin aluksi tavallaan ujo ilmaisemaan omia tunteitani laulun muodossa ja sen takia laulut purkautuivat tavallaan huumorina. Niihin tuli mukaan eräänlainen psykodeelinen sävy. Ne kielikuvat ja ilmaisut, joita käytettiin ovat tavallaan hyvin humoristisia, koska minä tavallaan pystyin kätkemään tunteet näennäisparadoksaalisen ilmaisun alle.

Minulla oli myöskin esikuvia, esimerkiksi Beatlesit eteni teksteissään hyvin irralliseen suuntaan, ne eivät olleet mitään puhtaita rakkauslauluja. He tarjosivat eräänlaisen henkisen kaikupohjan näille teksteille.

Toisaalta Suomen rock'n roll, esim Juice oli tavallaan huumoripoppia aluksi. Tekstit olivat hyvin hassuja ja hätkähdyttäviä, niissä oli mukana myös karkea seksuaalinen elementti, mikä taas minulta oli puuttunut.

Lähtökohta minulla oli siis hieman hassu teksti, koska se oli helppo ja sillä oli helppo lunastaa osansa tekstien tekijänä. Aina kun herättää hilpeyttä ja naurua, silloin saa myös paljon anteeksi.

Tekstini olivat alussa hyvin surrealistisia, toisaalta tällainen surrealistinen ilmaisu antoi mahdollisuuden esittää paljon hienovaraisempia tunteita kuin suoraviivainen tekstitys.

Vaikka nykyinen rock'n roll lyriikka puhuukin rakkaudesta suoraan, se ei kuitenkaan kykene tavoittamaan kovin herkkiä tasoja, johtuen sen kielellisestä köyhyydestä.

Tyylin kehitys meni tietysti äärimmäisyyksiin samalla tavalla kuin teksti irtosi musiikista ja joka kävi aikanaan hyödyttömäksi.

Jossa myöskin oli irtautuminen puhtaasti omakohtaisesta tekemisestä, tähän rock'n roll perinteeseen välttämätön siinä, ehkä olin tyyliillisesti myös kypsytynyt kokonaisvaltaiseksi, että minun ei tarvinnut käyttää surrealistisia tai psykodeelisiä ilmauksia, vaan saatoin ilmaista asiat suoraan. Olen ehkä ihmisenä kasvanut sen verran. Tämä tekstitys myös muuttui sen takia.

Tässä tuli esiin kaksi puolta kompleksisesta ja surrealistisesta lyriikasta, toisaalta se hämärtää ja kätkee jotain juttuja, toisaalta se mahdollistaa sellaisten asioiden sanomisen tässä paradoksaalisessa maailmassa, jota muuten ei voi sanoa.

Nykyään lauluihin ja rockiin suhtautumisessa minua ärsyttää ennenkaikkea se, että kuvitellaan se keitoksi, joka on tollasta rokkia ja sillä on tuo ja tuo tehtävä.

Samalla ei nähdä ilmaisumahdollisuuksia, mitä näin anarkistisella musiikilla on, koska anarkista rock on, se on sen perusolemus.

Rock on kapinaa, mutta ei ainoastaan kapinaa yhteiskunnallisia instituutioita vastaan, vaan myös kapinaa taiteellisen ilmaisumuodon kaavoittumista vastaan.

Rock'n rollista ei voi kirjoittaa estetiikan oppikirjaa. Sitä ei voi kirjoittaa, koska rock muuttuu koko ajan, se pakenee selittäjiä.

Lauluntekijä, rock'n rollin tekijät on yksi ihminen tässä maailmassa, joka pyrkii ottamaan kiinni jonkin olennaisen eli mitä tässä hommassa on oikein tekeillä. Näen oman roolini rock-lyriikkona hieman tällaisena.

MIKKO PERKOILA:

Tavoitteena komiikan ja tragedian ilmaisu pienin keinoin

Minä en rupea nyt spekuloidaan sillä, mitä rock-musiikki on ja ei ole. Minä en tiedä rock-musiikista käytännön tasolla juuri mitään, koska en itse ole rock-muusikko enkä rock-laulaja. Minä teen laulelmia ja esitän niitä akustisesti. Yritän löytää pikkuhiljaa, oikeutetusti akustisen musiikin esittämiselle mahdollisimman erilaisissa tilanteissa.

Tällä hetkellä, jos menee esimerkiksi ravintolaan soittamaan ja jossa on luvassa myös tanssia, niin siellä ihmiset ovat suorastaan loukkaantuneita lauluista joissa on jotain sanottavaa. Tätä vastaan täytyy tietysti tapella.

Minä esitän usein juttuni huumorilla sävytettynä. Huumoripuoli on sellainen juttu, jota voidaan käyttää ja jolla voidaan välittää hyvin erilaisia tunnelmia jos ihmiset ovat kuuntelulla ja jaksavat miettiä mitä niissä lauluissa on.

Taidehan on oman kokemuksen välittämistä muille ihmisille ja sitä minun laulut tahtovat olla.

Jos ajatellaan kirjallista tuotetta, niin on olemassa tavallaan kolmijako: proosa-teksti, jossa pystytään hyvin laveasti, yksityiskohtaisesti kertomaan asioista. Kerrotaan pitkiä tarinoita tai mennään hyvin syvälle johonkin yksityiskohtaan. Runo taas on pelkistetympi versio, jossa rytmi tulee tärkeämmäksi ja toisaalta se on tiiviimpää proosaan verrattuna. Sitten kun vielä tiivistetään, niin saadaan aforismeja. Osa lauluista voi olla myös aforismeja, ei kukaan ole laulun pituudelle mitään mittaa asettanut. Peruslaulu asettuu jonnekin runon kohdalle, siihen tulee rytmisen elementin lisäksi melodinen elementti.

Teksteillä ja musiikilla voidaan luoda erilaisia jännitteitä ja purkaa niitä. Silloin saadaan 150 % musiikkia, sitten kun vielä lisätään oikea esittäjä ja esitystilanne, saadaan ehkä vielä 50 % lisää, eli tehdään 200 % musiikkia jos se tehdään hyvin.

Lauluteksti on erilainen kuin runo. Lauluteksti eroaa runosta hyvin paljon, koska se on sidoksissa melodiaan, rytmiin. Sen takia on usein arveluttavaa lähteä säveltämään toisen tekemiä runoja, varsinkin kuolleiden mestareiden runoja. Tietysti esimerkiksi Vesa-Matti Loiri on tuonut Eino Leinon Suomen kansan tietoisuuteen hämmästyttävällä tavalla, mutta en tiedä mitä mieltä Eino Leino on itse tästä asiasta.

Runo on yleensä laulua vapaampi muodoltaan, sehän on tästä loppusoinnutelusta ja riimittelystä päässyt eroon jo kymmeniä vuosia sitten. Laulu on hieman konservatiivisempi, koska se musiikki mitä ihmiset ovat tottuneet kuulemaan on aika yhdensuuntaista, ja siihen on ollut aika vaikea heittää kapulaa väliin.

Niinpä minäkin tehdessäni lauluja käytän erilaisia traditionaalisia laulun muotoja ja jonkin verran hypään niistä sitten ulos. Minä teen aika paljon kertovia laulu-

ja, pitkiä tarinoita joissa en ainoastaan kerro tarinaa, vaan yritän välittää myös jotain muutakin. Toisaalta teen jotain pieniä pohdiskeluja, filosofisia tai kvasi-filosofia juttuja. Käytän aika paljon huumoria ja haaveilen usein että pääsisin joskus samantyyppiseen ilmaisuun, kuin esimerkiksi Chaplinilla on filmeissään.

Komiikan ja tragedian rajamailla liikkuminen, jossa ihan pienillä, hyvin pienillä jutuilla pystytään tuomaan esiin todella uskomattomia tunnetiloja: voimakasta tuskaa, voimakasta hellyyttä ym. ja kuitenkin säilyttää samalla valoisa pohjavire. Ei tätä maailmaa kestä, jos me pessimisteiksi ruvetaan.

Laulua.....

Jos puhutaan tehoista, mitä lauluissa liikkuu. Tekstipuolella on tekstin oma rytmi, loppusoinnut sekä myös alkusoinnut on eräs mahdollisuus, tai sitten tehokeinona on loppusoinnuttomuus. Näitä keinoja voi käyttää myös rinnakkain, se voi pitää jopa suomalaista ravintola-yleisöä hereillä.

Sävellyksen puolella on samat ilmiöt: toistuvat rifit, rytmit, tahtilaji ja melodiakulku, joilla voidaan tuoda myös esiin erilaisia tunnetiloja ja luoda tunnelmaa. Sävellajilla voidaan luoda myös erilaisia fiiliksiä. Erilaisia tehoja kannattaa tutkia, niistä löytyy lauluihin aineksia, jotka tekevät niistä kuunneltavaa tavaraa.

Laulu väliin.....

Tärkeätä on, että säkeille löytyy rytmi, joka taas sävellystä tehdessä saa aikaan sen, että pystytään käyttämään tiettyjä melodiakulkuja, jotka toistuvat säkeistöä säkeistöön.

Kerroin kerran iltasatua, joka osoittautui täysin tavanomaiseksi. Satu alkoi: Olipa kerran jne. eli täyttä paskaa. Siitä sitten sydämistyin ja tein siitä laulun, vähän muokaten asiaa:

Balladi:

Kannattaa yrittää tehdä tarinoita. Tarinat on hyvä tapa kertoa jotain muutakin kuin se tarina.

Seuraavaksi esitän eräänlaisen harjoitelman iskelmän tekemiseksi, tässä on mukana kymmenkunta keskeistä käsitettä jotka liittyvät suomalaiseen iskelmään.

Anteeksi en sulle koskaan antaa voi,
sävel syksyinen tää nyt vain mielessäni soi.
Usko uuteen aamuun, kyynelvirtaan vaipui,
nuoruuden haave, elon taakan alla taipui.
Anteeksi en sulle koskaan antaa voi,
Anteeksi en sulle koskaan antaa voine,
nuoruuteni kaihoten vain pohjaan joi ne.
Kyynelhelmet, joita syksy mukanansa kantoi,
ja joille petoksesi maun karvaan antoi.
Anteeksi en sulle koskaan antaa voi.
Anteeksi en sulle koskaan antaa voisi,
petoksen kai siemen pitkään mielessäsi loisi.
Säveltä kevään sä vaikka lauloit mulle,
syksyn kyynelvuon on vauhko haaveilulle.
Anteeksi en sulle koskaan antaa voi.
Anteeksi jos sulle joskus antaa voinen,

voin olla varma, sulla on jo joku toinen.
Toit mulle syksyn, itse luotat aamuun uuteen,
nuoren elämäsi pohjaat petturuuteen.
Anteeksi en sulle koskaan antaa voi.
Anteeksi en sulle koskaan enää antaa voi.

Voit yrittää myös käyttää olemassaolevia lauluja hyväksi tekstin rytmittämiseksi ja sitten unohtaa alkuperäinen melodia ja sävellyttää se jollain muulla.

Yksi asia tekstin laatimisessa on oleellista, nimittäin tekstin tiivistäminen, pelkistäminen. "Teos on silloin täydellinen, kun siitä ei mitään voi ottaa pois", sanoi jo Isaac Babel aikoinaan.

Seuraavassa esimerkki loppusoinnuttomasta laulusta:

Ole edes olevinasi

Jos et ymmärrä, mitä ympärillä puhutaan,
ole edes ymmärtävinäsi sinut hyväksytään.
Jos et tiedä, mitä itse juuri olet puhumassa,
ole vain tietävinäsi - sinua arvostetaan.
Jos et tahdo laulaa, kun seurakunta laulaa,
ole vain laulavinasi - sinut hyväksytään.
Jos et usko, kun uskoasi mitataan,
ole vain uskovinasi - sinut pelastetaan.
Jos et nauti vaimosi maksalaatikosta,
ole edes nauttivinasi - sinua rakastetaan.
Jos et tahdo, kun miehesi tahtoo,
ole edes tahtovinasi - sinut hyväksytään.
Jos et uskalla olla oma itsesi,
ole edes olevinasi - sinua uskotaan.
Jos et uskalla olla oma itsesi,
ole edes olevinasi - sinua uskotaan.

Sinun viisautesi

Joku hulluuttaa voi tappaa ihmisen,
viisas tekee saman siistimmin.
Viisas sanojansa käyttää harkiten,
minä hulluuttani liikaa vaikenin.
Sinun viisautesi, että palasit sinne, mistä jo kerran lähdit,
minun hulluuteni, että jäin niin kiinni sinuun.
Joku kirjahuu ahmii kirjojaan ja hokee kirjaviisauksiaan.
Joku hulluudestaan kirjan kirjoittaa,
joku viisaasti vain panee omiaan.
Sinun viisautesi, että palasit sinne, mistä jo kerran läksit,
minun hulluuteni, että jäin niin kiinni sinuun.
Joku hullunlailla laskee rahojaan,
viisas viisautensa pukee kaavoihin.
Viisas rauhassa voi tehdä pahojaan,
ja hullu mättää suolaa haavoihin.
Sinun viisautesi, että palasit sinne, mistä jo kerran läksit

minun hulluuteni, että jäin niin kiinni sinuun.

Jos kirjoitatte, älkää kirjoittako pöytälaatikkoon - laulakaa edes ystäville.

JUKKA TERVO

Keskeneräinen luento rock'n rollista

Yritän tässä nyt puhua ennenkaikkea musiikista ja siitä, mitä se rock'n roll oikein on? En puhu muusikkona ja lauluntekijänä, vaan musiikkiterapeuttina, jota työkseni teen eli liikun noissa henkimaailman hommissa. Olen sellaisessa paikassa töissä, kun Oulun Yliopistollisen Keskussairaalan psykiatrian klinikalla.

Se mitä pohdin tässä hetken aikaa ääneen on se, että mikä juttu tässä rock'n rollissa on se, joka tekee siitä niin suosittu nuorelle ihmiselle, koska kuitenkin sen lähinnä nuorten ihmisten musiikkina koen.

Puhun nuoren ihmisen kasvusta ja kehityksestä ja miten rock vastaa siihen, koska mielestäni ei rockin tekijöitä tarvitse analysoida, ei niitä tarvitse ymmärtää.

Vanhempien ei tarvitse rockia ymmärtää, koska jos ne alkaa sitä ymmärtää, niin täytyy etsiä vielä kovempia juttuja, ettei tulisi ymmärretyksi. Tämä on rock-musiikin yksi pointti: "Tää on meidän juttu ja muut ei tajuu siitä mitään". Terapeuttina joudun miettimään tätä, koska olen nuorten kanssa tekemisissä.

Tutkijat sanovat että musiikki on akustis-fysikaalista värähtelyä, johon liittyy miljoonia tunnelmia, jota se tietysti on. Musiikilla on ihan oma juttunsa. Musiikki helpottaa elämistä ja olemista. Ihmiset ovat alkaneet huomata, että tässä on joku juttu tässä musiikissa.

Lyhyesti voin sanoa, että musiikki on kautta aikojen syntynyt tarpeeseen: auttamaan ihmisiä surussa, ottamaan osaa iloihin, tukemaan työssä, kestäämään yksinäisyyttä, yhdistämään ryhmässä, haavoittamaan, kiihoittamaan, rakastamaan ja miksei vihaamaan.

Musiikki kuuluu olennaisena osana kaikkeen meidän elämiseen ja olemiseen. Musiikilla on selvä yhteys kaikkiin psyykkisiin prosesseihin, joita me kaikki kelaataan. Otetaan yksi esimerkki: Hautajaismusiikki on hyvin surullista ja mahtipontista, mutta samalla se on hyvin lopullista musiikkia, eli sen musiikin avulla ihmistä autetaan tajuamaan, että joku on kuollut, se ei ikinä tule takaisin ja nyt täytyisi surutyö ihmisessä lähteä käyntiin.

Musiikilla on syvä yhteys meidän tunne-elämään, mutta on vaikea sanoa sitä, mitä musiikki herättää, mutta se vain tuntuu ja se on tunne-elämän asia.

Voisi yksinkertaistaa sanomalla, että musiikki on tunnetta. Musiikki on sanatonta viestintää ja se on yhteydessä hyvin syviin psyykkisiin prosesseihin. Toisaalta musiikki on vuorovaikutusta: kukaan ei soita yksin, kukaan ei treenaa laulamista, laulaakseen yksin.

Nuoruus on hyvin erikoista aikaa ihmiselle ja rock-musiikilla on aivan erityinen vaikutus nuoruusiässä. Nuoruus on aikaa, jolloin mm. seksuaalinen kypsyminen tapahtuu, alkaa niinsanotusti hormoonit hyrräämään. Nuoruus teettää yhtä sun toista: silloin aletaan irtaantua kodista, vanhemmista ei olla enää niin riippuvaisia. Nuorena pitäisi myös valmistua johonkin ammattiin, silloin pitäisi myös luoda uusia ihmissuhteita. Jengit on tärkeitä, olisi löydettävä kundi- tai kimma-kaveri.

Nuoruus on kaiken kaikkiaan helvetin rankkaa aikaa.

Siis rock-musiikissa on joku juttu, joka tyydyttää nuorta ihmistä valtavasti, sen takia sitä kuunnellaan, koska siinä on jokin juttu, joka on okei. Nuori koettaa etsiä musiikin kautta jotain.

Rock-musiikki on nopeata musiikkia, sitä myös tuotetaan ja tehdään nopeasti. Eräs syy tähän on se, että rock kertoo tästä päivästä. Rockia ei ole välttämättä tehty ikuisuuskäyttöön, vaan tälle päivälle, koska nuoret elää tätä päivää. Nuoret ajattelee, että mikä on se juttu tänään, ei ne ajattele, mitä tapahtuu viiden vuoden päästä? Ne haluaa vastauksen tänä päivänä:”Mua ottaa päähän, mä haluan vastauksen nyt!”

Nuoret ihmiset muodostavat oman kulttuurin määrätyn musan ympärille. Ne ajattelee:”Tää on meidän juttu, kaikki diggaa tätä”. Musa luo yhteisen, tutun ja turvallisen tunteen, tulee tavallaan ajattelu:”Me ollaan yhdessä tätä mieltä”. Esimerkiksi jokin Motörhead-konsertti luo määrätyn massa-fiiliksen, musan volyymilla luodaan määrätty fiilis tyyliin:”Tässä seison, enkä muuta voi”. Tulee massa-fiilis, jossa kaikki on yhdessä, musa pätkii meidät kaikki samaan pakettiin, koska ei oikein tiedetä, ketä me ollaan, mikä mä oon.

Rock on eläytymistä. Rock vaatii toimintaa, se kehoittaa tekemään jotain, se vaatii fyysistä osallistumista.

Klassisessa konsertissa vain kapellimestari saa eläytyä osaansa, se saa heilua ja huitoa siellä. Sillä on varmasti nastaa, sen sijaan muut vain istuu. Tilanne on todella kultivoitu. Tämä on ns. sivistystä. Rock-musiikin konserttitilanne muistuttaa paljon ns. primitiivisten kulttuurien menoja eli sitä, että esittäjien ja yleisön välimatka ei ole niin valtava.

Rock-musiikin avulla pääsee nuoret hetkeksi irti epävarmuudestaan ja siitä, että me ollaan vain tavallisia Matti Meikäläisiä. Rockin kautta tulee tavallaan olo, että kaikki on kaunista ja minä olen best. Toisaalta tulee fiilis, että on irti kaikesta ja toisaalta, että minä kuulun tähän porukkaan.

Rock-musiikki on todella fyysistä musiikkia, se ei jätä ketään kylmäksi, se pakottaa ottamaan kantaa: puolesta tai vastaan. Nuorille on ominaista se, että ne haluaa pistää peliin itsensä ihan kokonaan, sekä psyykkisesti että fyysisesti.

Rock-musa on ehdoton auktoriteetti, se poistaa jännitystä ja epävarmuutta. Silloin pääsee yhteyteen toisten ja esiintyjien kanssa mielikuvissaan.

Rock-musiikki on turvallista. Rockin kolmensoinnun rock on turvallista, se ei ole liian vaikeaa. Samalla se on hyvin eroottisesti ja aggressiivisesti latautunutta.

Nuoret painivat sukupuolisen identiteettinsä kanssa, kuten me kaikki tietysti painimme. Tämä identiteetti kasvaa koko ajan. Esimerkiksi Elvis tavallaan aikanaan vapautti sen ajan seksuaalista ilmapiiriä. Tavallaan Elviken lantioheilahdukset vapauttivat nuorison ahdistusta sinä aikana. Elvis oli kuitenkin

vain luonnollinen, eikä mikään seksihullu; joksi hänet leimattiin vanhempien taholta.

Minä näen rock-musiikin ennenkaikkea nuorisokulttuurina ja niin se on ymmärrettävä. Näennäisestä hulluudestaan ja mielettömyydestään huolimatta se on ihan jees. Nuoret etsii siitä jotain sellaisia asioita, jota tämän päivän yhteiskunta ei pysty tyydyttämään.

Rock-musiikki koskettaa äänellään meidän sisäistä elämysmaailmaamme.

Samalla kun rock on tehty kotona kuunneltavaksi, se on myös musiikkia silmille. Rock-musiikkiin liittyy näkeminen: nähdä ja tulla nähdyksi. Rock käyttää teatterin eri muotoja hyväkseen.

Pelkkä kuuleminen ja näkeminen ei kuitenkaan riitä. Kokonaisvaltaiseen tuntemiseen kuuluu myös musiikin fyysinen kokeminen, siis se että kun musa tulee, niin päreet heiluu katossa.

Yksi asia, mikä ihmetyttää on tämä ns. kuoleminen, kuolema, joka on valtavasti esillä mm. heavy- ja hard-rockissa.

Nuorisokulttuurin eräs piirre on nämä nuortenlehtien jatkuva elokuva- ja rock-tähtien kuolemalla ratsastaminen, joka toisessa lehdessä on Elvis tai James Dean. Nämä lehdet tekee näistä henkilöistä myyttejä. Heidät sidotaan menneeseen aikaan, jota saatetaan pitää parempana kuin tätä päivää.

Nuori vaihtaa idoliaan, sillä idolilla ei ole merkitystä, mutta se idoli edustaa jotain asiaa nuoren maailmassa, jota hän tarvitsee. Vaihtaessaan idolia, hän on tavallaan kelannut sen jutun loppuun. Tätä kautta hän siirtyy muihin kuvioihin ja vähän aikuisempiin meininkeihin.

Rock-musiikissa on olennaista se, että kaikki pannaan halvasta, arvoit hylätään. Rock-musiikin tarkoitus on erottaa nuoret lastenkulttuurista, josta on kasvettu pois, toisaalta vanhempien kulttuurista, johon ei vielä kuuluta. Nuorisokulttuuri itsenäistymisen osana on hyvin tärkeä.

Rock on näennäisestä hulluudestaan huolimatta hyvin ymmärrettävää: sekopäisenä pomppiva pop-tähti antaa nuorille mahdollisuuden päästää kaikki sisäiset vietit pintaan. Oma seksuaalinen epävarmuus, ahdistus, seksuaalisuuden kanavoimisen vaikeus lievittyy.

Nähdessään pop-tähdet sekopäisenä lavalla, voi olla itsekin hullu, vaikkei todellisuudessa ole sitä. On mukavaa kun jotkut tekee sitä. Rock-tähti on tavallaan sijaiskärsijä, sijaisilmajäsen, sijaishullu, symbolinen kuoliija, ihailtava ja kiihottava, mutta samalla illuusio, epätodellinen unelmien prinssi tai prinsessa.

Rock on tietenkin myös hauskanpitoa, yhdessäoloa ja etsintää. Rock on epäsosiaalista sosiaalisuutta. On parempi, että hakataan kitaraa, kuin mummoja kadulla.

Uma-Dahlgren-Tempakka-akseli on vetänyt pahasti ohi, kun ne heittää tällaista juttua, että rock synnyttää aggressioita. Päinvastoin aggressio synnyttää rock-musiikin.

Rock-musiikki on hyvä tapa purkaa aggressioita, toki on häirikköjä, jotka vetävät jutun överiksi, mutta niin on aikuisissakin. Esimerkiksi Pelle Miljoona-konsertin järjestelyt viime uutena vuotena oli törkeä provokaatio nuorisoa kohtaan. Jos järjestelyt olisi hoidettu kunnolla ei mitään hässäkkää olisi syntynyt. Kuitenkin

tapahtumasta syytettiin nuorisoa.

Keskustelua:

Salminen-Matihalti:

Opetusministeri Suonio sanoo suosikkityyteen Hassisen Koneen. Mihin olémmé tulleet?

Tervo:

Tämä todistaa sen, että suomalainen rock-musiikki on kasvamassa niin laajaksi taidemuodoksi, että se tavoittaa kenet vaan.

Salminen-Matihalti:

Voiko nuoruutta elää ilman aggressioita? Kuuluuko se ilman muuta nuoruuteen?

Tervo:

Aggressiivisuus on luonnollista ja se on näköjään kasvamassa tänä päivänä. Tällöin ollaan tekemisissä sosiaalisten ympyröiden kanssa, maailman kanssa, kaupungin kanssa. Ei suoraan, mutta tämä turvattomuus, joka maailmassa vallitsee heijastuu vanhempiin, kasvattajiin, jotka eivät pysty antamaan lapsilleen niin paljon perusturvallisuutta, että ne kestäis tämän turvattomuuden täällä. Tämän takia rock-musiikista on tullut niin tärkeä, turvallisuutta etsitään siitä. Ihminen etsii spontaanisti ratkaisua ongelmiinsa.

Tervo:

Nubruuteen kuuluu se, että vanhempien tilalle otetaan idoleita, joita me halutaan matkia ja ihailla, joiden kaltaisiksi haluamme tulla. Idoli voi olla naapurin setä, urheilija tai rock-tähti.

Kaupallinen kulttuuri käyttää tätä hyväkseen, se on siirtänyt paperille tälläisen ihmisen, jonka pitäisi olla meidän lähellä.

Iskelmämusiikissa ei ole tunnetta, aitoa tunnetta mukana. Musiikki on tunnetta, ja sen avulla me usein löydämme itsestämme sen valtavan tunneskaalan joka meissä on. Jos se on metrin halko, niin iskelmämusiikki on siitä vain 10 cm.

Mitä nuorempi ihminen on, sitä vähemmän se sanoituksesta ymmärtää. Musiikki on silloin etualalla. Viisitoistavuotiaana ei Dostojevskistä saa niin paljon irti kuin vanhempana.

Pitäisi saada ymmärrystä. Jos nuori haluaa rock-musiikkia luoda, niin annetaan sen luoda. Tämän takia tällaiset lafat kuin KEMU ovat hirveän tärkeitä.